EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.8.2020
COM(2020) 464 final

2020/0217 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Maltale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötusriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

7. augustil 2020 taotles Malta TERA määruse alusel liidu finantsabi. Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 on komisjon konsulteerinud Malta ametiasutustega, et veenduda, kas tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 pandeemia tõttu rakendatavate meetmetega, mis puudutavad palgatoetust, puudetoetust ning vanema- ja tervisehüvitist. Täpsemalt puudutavad need meetmed järgmist:

(a) COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele pandeemiast põhjustatud häirete tagajärgede leevendamiseks. Täiskohaga töötajatel, kes töötavad kriisist kõige enam mõjutatud sektorites, mis on loetletud A lisas (nt majutussektor), on õigus saada palgatoetust 800 eurot kuus. B lisas loetletud vähem mõjutatud sektorite täiskohaga töötajad võivad saada 160 eurot kuus. 2020. aasta juulis pikendati kava kehtivust 2020. aasta septembrini ning ajakohastati kahes lisas esitatud sektorite loetelu. Varem kava raames toetatud, kuid ajakohastatud A või B lisast välja jäetud sektorite ettevõtteid toetatakse 600 euro suuruse palgatoetusega täiskohaga töötaja kohta;

(b) COVID-19-ga seotud puudetoetus, mis võimaldab erasektoris töötavatel puudega inimestel jääda tervise ja ohutusega seotud põhjustel koju, säilitades samal ajal oma töölepingu tööandjaga. Täistööajaga töötamise korral on toetuse summa 166,15 eurot nädalas;

(c) COVID-19-ga seotud vanemahüvitiste kava, millega tagatakse toetus erasektoris töötavatele vanematele, kes peavad jääma koju, et hoolitseda kooliealiste laste eest. Hüvitist makstakse juhul, kui lapsevanemal pole võimalik oma tööülesandeid täita kaugtöö vormis. Täiskohaga töötajatel on õigus saada iganädalast otsetoetust summas 166,15 eurot;

(d) COVID-19-ga seotud tervisehüvitis (alates 27. märtsist 2020) erasektoris töötavatele inimestele, kes ei ole saanud tööle minna, kuna nad on saanud korralduse kodust mitte lahkuda. Õigus hüvitisele on isikutel, kes ei saa töötada kodust ja kellele tööandja töölt puudumise ajal töötasu ei maksa. Õigustatud isikud saavad iganädalast otsetoetust 166,15 eurot.

Malta on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Maltale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete rakendamise toetamiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teisese kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele; ning
- võla pikendamise võimalused.

2020/0217 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Maltale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötusriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA)[1], eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 7. augustil 2020 taotles Malta liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaalmajanduslikke tagajärgi töötajate jaoks.

(2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Malta on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt oleks Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks eeldatavasti olnud vastavalt 6,7 % ja 50,7 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt väheneb Malta SKP 2020. aastal 6,0 %.

(3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Malta tööjõust. See on kaasa toonud Malta avaliku sektori kulude järsu ja olulise suurenemise seoses palgatoetuse, puudetoetuse, vanemahüvitise ja rahvatervist toetava tervisehüvitisega, nagu on täpsustatud põhjendustes 4–7.

(4) Malta 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud Malta ettevõtlusseaduse (Malta seadustekogu peatükk 463) ja valitsuse 13. aprilli 2020. aasta teatisega nr 389 on ette nähtud COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele pandeemiast põhjustatud häirete tagajärgede leevendamiseks. Täiskohaga töötajatel, kes töötavad kriisist kõige enam mõjutatud sektorites, mis on loetletud A lisas (nt majutussektor), on õigus saada palgatoetust 800 eurot kuus. B lisas loetletud vähem mõjutatud sektorite täiskohaga töötajad võivad saada 160 eurot kuus. 2020. aasta juulis pikendati kava kehtivust 2020. aasta septembrini ning ajakohastati kahes lisas esitatud sektorite loetelu. Varem kava raames toetatud, kuid ajakohastatud A või B lisast välja jäetud sektorite ettevõtteid toetatakse 600 euro suuruse palgatoetusega täiskohaga töötaja kohta.

(5) Malta 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud valitsuse 25. aprilli 2020. aasta teatisega nr 331 on ette nähtud COVID-19 puhanguga seotud puudetoetus, mis

[1] ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

võimaldab erasektoris töötavatel puudega inimestel jääda tervise ja ohutusega seotud põhjustel koju, säilitades samal ajal oma töölepingu tööandjaga. Täistööajaga töötamise korral on toetuse summa 166,15 eurot nädalas.

(6) Malta 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud valitsuse 25. aprilli 2020. aasta teatisega nr 330 on ette nähtud COVID-19 puhanguga seotud vanemahüvitiste kava, millega makstakse hüvitist erasektoris töötavatele vanematele, kes peavad jääma koju, et hoolitseda kooliealiste laste eest. Hüvitist makstakse juhul, kui lapsevanemal pole võimalik oma tööülesandeid täita kaugtöö vormis. Täiskohaga töötajatel on õigus saada iganädalast otsetoetust summas 166,15 eurot.

(7) Malta 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud valitsuse 30. märtsi 2020. aasta teatisega nr 353 on alates 27. märtsist 2020 ette nähtud COVID-19 puhanguga seotud tervisehüvitis erasektoris töötavatele inimestele, kes ei ole saanud tööle minna, kuna nad on saanud korralduse kodust mitte lahkuda. Õigus hüvitisele on isikutel, kes ei saa töötada kodust ja kellele tööandja töölt puudumise ajal töötasu ei maksa. Õigustatud isikud saavad iganädalast otsetoetust 166,15 eurot.

(8) Malta vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Malta on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 243 632 000 euro võrra otseselt seoses COVID-puhangu tõttu kehtestatud palgatoetuse, puudetoetuse ja vanemahüvitisega. See kujutab endast kulude järsku ja olulist kasvu, sest uued meetmed hõlmavad märkimisväärset osa Malta ettevõtjatest ja tööjõust.

(9) Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon Maltaga konsulteerinud ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatud lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervisemeetmetega, mida on kirjeldatud 7. augusti 2020. aasta taotluses.

(10) Seetõttu tuleks Maltale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks.

(11) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

(12) Malta peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Malta neid kulutusi teinud.

(13) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Malta olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Malta vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Maltale laenu kuni 243 632 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.

2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Maltale kättesaadavaks kuni kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhu määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.

4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.

5. Malta tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad.

6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Malta võib rahastada järgmisi meetmeid:

(a) COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus, mis on ette nähtud Malta ettevõtlusseaduse (Malta seadustekogu peatükk 463) ja valitsuse 13. aprilli 2020. aasta teatisega nr 389;

(b) COVID-19 puhanguga seotud puudetoetus, mis on ette nähtud valitsuse 25. märtsi 2020. aasta teatisega nr 331;

(c) COVID-19 puhanguga seotud vanemahüvitis, mis on ette nähtud valitsuse 25. märtsi 2020. aasta teatisega nr 330;

(d) COVID-19 puhanguga seotud tervisehüvitis, mis on ette nähtud valitsuse 30. märtsi 2020. aasta teatisega nr 353.

Artikkel 4

Malta teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt [*KUUPÄEV: kuus kuud pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva*] ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Malta Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja